

Sínpárok a közös múltból

A közelmúltban a budapesti Magyar Vasúttörténeti Park Alapítvány és a pécsi Virágmandula Kft. gondozásában két új vasúttörténeti kiadvány jelent meg.

A "Sínpárok a közös múltból" című könyv szerzői Helena Bunijejac és Busch Károly.

Helena Bunijejac szakmai pályafutását 1983-ban a Jugoszláv Államvasutaknál (JZ) kezdte újságíróként, 1991-től a Horvát Államvasutak (HZ) munkatársaként előbb szervezője, majd muzeológusa, végül 2013-ig vezetője volt a Horvát Vasúti Múzeumnak (HZM). Busch Károly a Vasútgépészeti Technikum elvégzése után a Budapesti Műszaki Egyetemen vasúti mérnöki diplomát szerzett. Munkája során elsősorban a magyar-jugoszláv vasúti határátmeneti forgalommal foglalkozott, a MÁV-JZ állandó munkacsoport vezetője, majd a MÁV területi képviselője volt Zágrábban.

A kötet egy rövid áttekintéssel kezdődik a magyar-horvát, magyar-dalmáciai és a magyar bosnyák történelmi kapcsolatokról. A kiadvány ezután négy nagyobb egységre tagozódik.

Az I. rész - Vasútvonalak a tengerhez - az adriai kikötőkbe futó vasútvonalak kiépítésének történetét tárgyalja, elsőként az "összbirodalmi" Trieszt okán a Déli Vasút; a fiumei a magyar tengeri kijárat kapcsán pedig az Alföld-Fiumei Vasút és a Budapest-Fiume vasútvonal történetével ismerkedhetünk meg. A Jugoszlávia 1991-es szétesése után a Fiume-Rijeka szerepét átvevő szlovéniai Koper kikötőjéhez könnyebb eljutást biztosító magyar-szlovén vasúti kapcsolat kiépítése is önálló alfejezetet kapott. A szinte csak a szűkebb szakmai közönség előtt ismert Magyar-Dalmát Vasút történetébe beleolvasva az 1918-as impériumváltásról is tudhatunk meg új epizódokat. A jugoszláv időszak tengeri kikötőkhöz irányuló vasútépítéseit az Una-vasút, a Sisak-Bosanski Novi vasútvonal képviseli.

Önálló alfejezetben tárgyalják a szerzők a Bosznia-Hercegovinában a Dél-Dalmácia felé vezető, Bosznia-Hercegovina első, és sokáig egyetlen normál nyomtávolságú vasútvonalának, a Banja Luka-Doberlin vasútvonalnak, illetve az Osztrák-Magyar Monarchia által kiépített keskeny nyomközű vasútvonalak történetét. A szerzők ezután áttekintik a hálózat sorsát a két világháború közötti, a második világháború utáni, valamint a délszláv háborúkat követő időszakban. Végül Bar kikötőjéről és a Belgrád-Bar-i vasútvonal történetéről olvashatunk.

A II. részben - Mura-Dráva-melléki vicinálisok - a Dunántúl déli és délnyugati részén kiépített, Szlavóniába, Horvátországba és a mai Szlovénia területére átnyúló helyi érdekű vasúti hálózat történetét és kapcsolatrendszerét ismerhetjük meg. A fejezet a tárgyalt HÉV-vonalakon alkalmazott mellékvonali gőzmozdonytípusok ismertetésével zárul.

A III. rész egyes keskeny nyomtávolságú vasútvonalakról szól Szlovéniában, Horvátországban és Boszniában. A fejezetet itt is a vasútvonalakon alkalmazott gőzmozdonytípusok bemutatása zárja.

A IV. rész a Zágráb-Zagreb létesítmények és intézmények címet viseli. A szerzők a zágrábi főpályaudvart és a Pfaff-féle felvételi épületet, továbbá a zágrábi MÁV Járműjavító, a Gredelj a történetét és újabkori fejlesztését mutatják be; illetve egy vasúti múzeum létesítésének lehetőségét vizsgálják a volt járműjavító műemlék jellegű épületének területén. Önálló alfejezetet kapott a zágrábi vasúti szakképzés, és a zágrábi volt MÁV üzletvezetőség és székházának története.

A kiadványt gazdag melléklet - a könyvben említett vasúttársaságok felsorolása, gőzmozdonyok jelölési rendszere, horvátországi műemlék mozdonyok listája, helységnevszótár, kép- és ábragyűjtemény, irodalomjegyzék, horvát és angol nyelvű tartalomjegyzék - zárja.

**A kötet megvásárolható a Lira könyvesboltokban és
a www.bookline.hu weboldalon.**

Fejes Antal